

РЕШЕНИЕ

№ 21941

гр. София, 25.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 31.01.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Доброслав Руков

ЧЛЕНОВЕ: Луиза Христова
Мария Шишкова

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Надя Загорова, като разгледа дело номер **11804** по описа за **2024** година докладвано от съдия Мария Шишкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по реда на чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) вр. чл. 208 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по касационна жалба на Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ), представлявана от председателя на Управителния съвет, депозирана чрез процесуален представител – юристконсулт Х. К. против Решение № 4180 от 18.09.2024 г., постановено по НАХД № 10608/2023 г. по описа на Софийски районен съд (СРС), Наказателно отделение (НО), 134 състав. С решението е отменен Електронен фиш за налагане на имуществена санкция за нарушение установено от електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата (ЗП) № [ЕГН], издаден от Агенция „Пътна инфраструктура“ към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, с което на „ПИМК“ ООД за нарушение по чл. 102, ал. 2 от Закона за движение по пътищата (ЗДвП), на основание чл. 187а, ал. 2, т. 3 вр. чл. 179, ал. 3б ЗДвП, е наложена имуществена санкция в размер на 2 500 (две хиляди и петстотин) лева. В тежест на касатора е възложено заплащането на направените разноси за процесуално представителство на „ПИМК“ ООД.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност и необоснованост на постановеното решение. Мотивирано е становище за законосъобразно установено административно нарушение въз основа на заснемане от електронната система за събиране на пътни такси по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата по опростена процедура, предвидена в чл. 167а, ал. 3 и ал. 4 от ЗДвП. Поставен е акцент върху факта, че реквизитите на ЕФ са утвърдени от Управителния съвет на

АПИ - гаранция за ясно и точно възпроизвеждане на всички факти от значение за съставомерните елементи на съответното административно нарушение. В този аспект е посочено, че размерът на дължимата пътна такса не е елемент от състава на санкционираното с ЕФ административно нарушение, поради което и не е част от реквизитите на утвърдения образец, доколкото е нормативно регламентиран в Тарифата за таксите, които се събират при преминаване и ползване на републиканската пътна мрежа, приета с ПМС № 370 от 20.12.2019 г., съгласно чл. 10, ал. 6 от Закона за пътищата. В касационната жалба е отразено и, че Регламент за изпълнение 2020/204 на Комисията от 28.11.2019 г. е създаден в изпълнение на изискването на чл. 5, ал. 11 вр. чл. 29 и чл. 30 от Директива (ЕС) 2019/520 на Европейския парламент и съгласно чл. 7 от същия се прилага от 19.10.2021 г. (три месеца след констатираното и санкционирано с издадения ЕФ административно нарушение – 14.06.2021 г.), поради което към момента на констатиране и санкциониране на нарушението за административно -наказващия орган не е имало подобно задължение. Застъпено е и становище, че доколкото вътрешното право не предвижда възможност за «предеклариране на данни», казано по друг начин за «отстраняване на нередност» (арг. от чл. 2, § 7 от Регламента) за административния орган е съществувало задължение да санкционира констатираното нарушение по чл. 102, ал. 2 от ЗДвП и да разясни на нарушителя предвидената възможност за освобождаване от административно наказание, чрез заплащане на компенсаторна такса. С тези аргументи е обосновано искане за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което да се потвърди издаденият от АПИ Електронен фиш. Претендират се разноски за процесуално представителство за двете инстанции.

Процесуалният представител на касатора поддържа искането в жалбата и аргументите, с които е обосновано, и в проведеното пред настоящата инстанция съдебно заседание. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение. При условията на евентуалност прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на санкционираното дружество.

Ответникът по жалбата „ПИМК“ ООД, представлявано от управителя А. Й., чрез процесуалния си представител – адв. Е. Т., АК – П., оспорва жалбата. В представения писмен отговор (л. 12 – л. 15) излага подробни съображения относно обосноваността и законосъобразността на постановения съдебен акт, с които мотивира искане за отхвърляне на жалбата като неоснователна. Поставя акцент и на представените във въззивното производство доказателства относно договорните отношения на санкционираното дружество с доставчик на ЕУЕПТ, които счита, че са от съществено значение за отговорността за деклариране и заплащане на пътни такси съгласно пряко приложимите норми на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 на Комисията от 28.11.2019 г. и въведената в националното законодателство възможност с измененията на Закона за пътищата и ЗДвП (обн. ДВ, бр. 14/2023 г. в сила от 10.02.2023 г.) - да не се образува административно наказателно производство, а образуваното - да бъде прекратено, ако в 14-дневен срок от констатиране на нарушението се заплати дължимата пътна такса – чл. 10б, ал. 7 – ал. 9 от ЗП и чл. 189е, ал. 6а от ЗДвП. В този контекст, се сочи, че административно наказващият орган е бил длъжен да изследва тези обстоятелства преди да пристъпи към налагане на имуществената санкция с обжалвания по съдебен ред ЕФ, включително и с оглед установяване на причината за неплащане на пътната такса, която не е задължително да е свързана с виновно поведение на служител на санкционираното дружество. Застъпено е становище за обосновано и законосъобразно прилагане на разпоредбата на чл. 28 от ЗАНН, в контекста на задължителното тълкуване на чл. 9а от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 г., дадено с решение на СЕС по дело C-61/23. Направено е искане за оставяне в сила на обжалваното решение като обосновано и законосъобразно.

От пълномощника на „ПИМК“ ООД – адв. Т. е представено допълнително писмено становище (л. 23 – л. 26), в което поддържа искането в писмения отговор на касационната жалба, а и аргументите, с които е обосновано. Претендира разноски за касационното производство съобразно представени доказателства за извършването им.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура е на становище, че касационната жалба е неоснователна, а обжалваното решение – правилно и законосъобразно.

Настоящият касационен състав на Административен съд - София – град, въз основа на приложените доказателства, наведените касационни основания и становищата на страните, съобразно правомощията по чл. 218 от АПК, прие за установено:

Жалбата е процесуално допустима - подадена е в предвидения в чл. 211, ал. 1 от АПК преклузивен срок (съобщението за изготвеното решение е връчено на 03.10.2024 г., а жалбата е заведена с вх. № 330491 на 17.10.2024 г.), от процесуално легитимирано лице, срещу подлежащ на касационна проверка съдебен акт.

Разгледана по същество – жалбата е **ОСНОВАТЕЛНА**.

Въз основа на приложените писмени доказателства, Районният съд е приел за установено от фактическа страна:

На 14.06.2021 г. в 18:41 ч. пътно превозно средство (ППС) – влекач „М. 1844 ЛСНРЛ“, рег. [рег.номер на МПС], категория N3, ЕВРО 5, с 2 оси, с техническа допустима максимална маса 40 000 кг., се движило по път А-6 на територията на Столична община, км 50+427, с посока намаляващ километър, включен в обхвата на платената пътна мрежа. Движението на ППС е заснето от стационарна контролна точка 10182. Отчетено е, че за превозното средство не е платена пътна такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗП и няма издадени валидна маршрутна карта или валидна тол декларация за преминаване през този сегмент. ППС е собственост на санкционираното дружество „ПИМК“ ООД, ЕИК [ЕГН].

С обжалвания ЕФ № [ЕГН] е установено нарушение на чл. 102, ал. 2 от ЗДвП, за което на основание чл. 187а, ал. 2, т. 3 вр. ал. 3 вр. чл. 179, ал. 3б от ЗДвП, на собственика на ППС – „ПИМК“ ООД е наложена имуществена санкция в размер на 2 500 лева. Приложен е генерираният запис (доклад) от електронната система по чл. 167а, ал. 3 от ЗДвП заедно със статични изображения във вид на снимков материал. ЕФ е връчен на представител на дружеството на 19.06.2023 г., а жалбата е подадена по пощата на 29.06.2023 г. и е заведена в администрацията на АПИ на 30.06.2023 г.

Тези факти Районният съд е приел за установени въз основа на кредитирания доклад от електронната система за събиране на такси и приложените към него статични изображения във вид на снимков материал.

Въпреки, че законосъобразно е счел за неоснователни възраженията за липса на дата, на издател на ЕФ (посочване на конкретно физическо лице), на точно място на извършване на нарушението, включително и за изтекла давност, по смисъла на чл. 34 от ЗАНН, Районният съд е отменил Електронния фиш като незаконосъобразно издаден при съществено нарушение на процесуалните правила, което е ограничило правото на защита на санкционираното дружество. Приел е, че нормативната уредба към момента на извършване на административното нарушение, а и при издаване на процесния ЕФ не е предвиждала възможност по този ред – в отсъствие на нарушител и контролен орган да се санкционира нарушение на чл. 179, ал. 3б от ЗДвП. Съдът се е позовал на съдебна практика по сходни казуси, възприемайки становището, че законосъобразното тълкуване на нормите на ЗДвП и ЗП по отношение на приложимия процесуален ред за установяване и санкциониране на административни нарушения, съгласно общата норма на чл. 46, ал. 3 от Закона за нормативните актове, изключва издаване на ЕФ.

Наред с това, в мотивите е посочено, че ЕФ не съдържа задължителни реквизити като – размер на дължимата такса, начин на определянето ѝ, характеристики на конкретния пътен участък, брой на отделните тол сегменти, през които е преминало превозното средство, сбора на тол таксите за преминатите тол сегменти. Въпреки, че е цитирал буквално текста на посочената и в ЕФ разпоредба на чл. 10, ал. 5 от Закона за пътищата, която регламентира конкретно хипотезата на невъзможност да бъде установено действително изминатото от ППС разстояние, но не поради причини дължащи се на техническа неизправност на поддържаната от АПИ Електронна система за събиране на тол такси, решаващият съд е счел, че позоваването на тази разпоредба, не е достатъчно, за да се приеме, че именно посоченият размер от 133,00 лева е дължимата тол такса за този участък, доколкото „не е конкретизирано обстоятелството по какъв начин е формирана тази стойност“ (стр. 5 от решението – л. 194).

Въз основа на тези констатации, районният съд е направил извод, че описанието на административното нарушение в ЕФ, за което е наложена имуществената санкция е „лаконично и недостатъчно, като липсва логическото единство на възпроизведените факти“, което е ограничило възможностите за ефективно упражняване правото на защита на санкционираното дружество.

Като допълнителен аргумент в подкрепа на извода за допуснати съществени процесуални нарушения при санкциониране на административното нарушение, за което на „ПИМК“ ООД е наложена имуществена санкция, в мотивите на обжалваното решение е посочено, че наказващият орган е следвало да уведоми жалбоподателя, съгласно чл. 2, § 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 на Комисията от 28 ноември 2019 г., който има пряко действие, за възможността за доброволно заплащане на дължимата тол такса и едва след това, при бездействие от санкционираното дружество, да пристъпи към налагане на имуществената санкция.

Независимо от тези констатации, районният съд е приел, че в процесния казус е установено по несъмнен начин констатираното нарушение на чл. 102, т. 2 от Закона за пътищата. Посочил е, че не е била платена дължимата пътна такса за изминатото разстояние, а от бордовото устройство, с което е бил оборудван влекачът не са били подадени данни относно изминатия път, поради което и не е била изчислена и платена съответната тол такса. Съдът се е позовал и на предоставената информация от „Диджитал смарт инфраструктура“ АД, според която неподаването на данни е в резултат на изключено бордово устройство или на неправилно включено бордово устройство за времето от 11.06.2021 г. в 11:54 ч. до 14.06.2021 г. в 18:51 ч.

Изложени са аргументи и за липса на предпоставки за прилагане на общата разпоредба на чл. 28 от ЗАНН, доколкото конкретното административно нарушение не се отличава с по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с други нарушения от същия вид.

Като извърши служебно проверка, на основание чл. 218, ал. 2 АПК и въз основа на фактите, установени от районния съд, съгласно чл. 220 от АПК, настоящият касационен състав счита обжалваното решение за валидно и допустимо, но неправилно.

Съдът не споделя становището на Районния съд, че нормативната уредба, действала към момента на извършване на нарушението и към датата на издаване на обжалвания по съдебен ред ЕФ не предвижда възможност за установяване и санкциониране на деянието в отсъствие на нарушител и контролен орган, при заснето от електронната система по чл. 167а, ал. 3 ЗДвП нарушение. Въпреки, че нормата на чл. 189ж, ал. 1 от ЗДвП (ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) препраща само към нарушенията по чл. 179, ал. 3 от ЗДвП, както е посочено и в касационната жалба, това не е единствената разпоредба в ЗДвП, която регламентира редът, по който могат да бъдат установени и санкционирани административни нарушения по чл. 179, ал. 3а - ал. 3б от ЗДвП. В чл. 167а, ал. 2, т. 8 от ЗДвП изрично е предвидена възможност нарушенията по чл. 179, ал. 3 - 3в от ЗДвП да бъдат установявани и санкционирани с ЕФ. В същия смисъл е и

разпоредбата на чл. 167а, ал. 4 от ЗДвП. Подобна възможност е предвидена и в чл. 187а, ал. 4 и ал. 5 от ЗДвП, които регламентират правото на собственика и/или ползвателя на ППС при извършено и констатирано по предвидения ред нарушение по чл. 179, ал. 3 – ал. 3б от ЗДвП, да предприеме действия, с които да бъде освободен от отговорност.

Разпоредбата на чл. 102, т. 2 от ЗДвП предвижда задължение за собственици на пътни превозни средства или на вписан в свидетелството за регистрация ползвател - да не допускат движението им в обхвата на платената пътна мрежа, ако за пътното превозно средство не са изпълнени задълженията във връзка с установяване на размера и заплащането на съответната такса по чл. 10, ал. 1 от Закона за пътищата, според категорията на пътното превозно средство. Я. е и санкционната норма – чл. 187а от ЗДвП.

Дали административното нарушение ще бъде установено и санкционирано със съставяне на Акт и издадено въз основа на него наказателно постановление или ще бъде издаден ЕФ в отсъствие на нарушител и контролен орган, съгласно опростената процедура по чл. 167а, ал. 3 от ЗДвП, е ирелевантно за състава на нарушението и отговорността, която следва да понесе собственика или ползвателя на ППС. Казано по друг начин, нарушението на процесуалния ред за установяване и санкциониране на административно нарушение може да бъде основание за отмяна на наложена по административен ред законоустановена санкция, така както е приел в мотивите на решението си и районния съд, но само тогава, когато това нарушение е довело до ограничаване правата на санкционираното лице. Нормативно установените възможности в чл. 187а, ал. 4 и ал. 5 от ЗДвП за освобождаване от отговорност, а и за осъществяване на съдебен контрол, са достатъчна гаранция, която обезпечава процесуалната възможност на санкционирано с ЕФ физическо или юридическо лице, да упражни ефективно правото си на защита, включително да ангажира доказателства, използвайки възможните процесуални способности за събирането им, и то при спазване на основните принципи на непосредственост и състезателност.

Нещо повече в конкретния казус, санкционираното дружество е заявило съответни на защитаваните интереси доказателствени искания в депозираните писмени молби от процесуалния представител (вх. № 297146 от 23.10.2023 г. – л. 14 – л. 16; вх. № 357245 от 12.12.2023 г. – л. 77 – л. 78; вх. № 79596 от 11.03.2024 г. – л. 94; вх. № 134166 от 23.04.2024 г. – л. 107 – л. 108) част от които незаконосъобразно са били игнорирани от състава на съда при провеждане на съдебното заседание. Във всички посочени молби пълномощникът е заявявал, че държи да се изследват обстоятелствата, свързани с функционирането на бордовото устройство, включително правилното включване към електронната система на превозното средство и въпреки това, съдът се е произнесъл по искането приемайки го за неоснователно, преди да бъде представена информацията от „Д. С.“, на която се е позовавал в решението си, за да приеме за категорично установено извършеното административно нарушение (протокол от съд. заседание проведено на 12.12.2023 г. – л. 88-гръб). Тези обстоятелства и според настоящия съдебен състав имат значение на първо място, за правилната преценка относно наличието на субективния елемент от състава на административното нарушение, иначе казано за дължимия отговор на въпросите за вината и отговорността, и най-вече относно съразмерността (пропорционалността) на наложената имуществена санкция, в контекста на тълкуването, дадено с цитираното в мотивите на обжалваното решение, решение на СЕС по дело С-61/23. Обективната отговорност на юридическото лице (собственик или ползвател на ППС) за нарушение на чл. 102, ал. 2 от ЗДвП, предвидена в чл. 187а, ал. 2 от ЗДвП, е особен вид отговорност, която не само не изключва, а изисква преценка относно наличието на виновно поведение като елемент от състава на нарушението, с оглед на нормативно предвидената възможност в чл. 187а, ал. 4 и ал. 5 от ЗДвП за освобождаване от отговорност.

Предвид изложеното, обжалваното решение като неправилно и постановено при съществено нарушение на процесуалните правила следва да бъде отменено на основание чл. 221, ал. 2 от АПК.

Доколкото съдът не е изяснил съществени за съставомерността на конкретното административно нарушение факти, които са от съществено значение за отговорността – причината за липса на отчетено таксуване в конкретния пътен участък за конкретното ППС, както и за наличие на изключващи отговорността обстоятелства, по смисъла на чл. 10б, ал. 7 – ал. 9 от ЗП, с оглед на настъпилите промени в нормативната уредба след издаване на ЕФ, а за тяхното установяване пълномощникът на санкционираното дружество е ангажирал не само писмени доказателства, но е направил и други доказателствени искания, по които липсва произнасяне, делото следва да бъде върнато за ново разглеждане от друг съдебен състав, който да се произнесе по тях, а и по съществото на спора. Едва след събиране на доказателства за посочените факти, при категоричен отговор относно отговорността за изпълнение на задължението по чл. 102, ал. 2 от ЗДвП и липса на изключващи отговорността обстоятелства, може да се прави преценка и за съразмерността на наложената имуществена санкция в съответствие с критериите, въведени с Решението на СЕС от 21.11.2024 г. по дело № С-61/2023 г. - отчитане на конкретните обстоятелства, при които е извършено нарушението, поведението на водача на ППС, а евентуално и на други лица, които имат отношение към изпълнение на задължението по чл. 102, ал. 2 от ЗДвП.

При новото разглеждане на делото съставът на СРС следва да се произнесе и по направеното искане за присъждане на разноски, на основание чл. 226, ал. 3 от АПК.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК вр. чл. 63в от ЗАНН, Административен съд София – град, XXIII-и касационен състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Агенция „Пътна инфраструктура“ Решение № 4180 от 18.09.2024 г., постановено по НАХД № 10608/2023 г. по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 134 състав.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.